

A restaurátor**Prax Levente**

(1983):

Móron született. Székesfehérváron él. Tanulmányait a Pécsi Tudományegyetemen végezte, magyar illetve filmelmélet és filmtörténet szakpáron, 2018-ban ugyanitt PhD-fokozatot szerzett irodalomtudományból. Szépirodalmi publikációinak döntő része a székesfehérvári *Vár* folyóiratban, továbbá a *Jelenkor* online felületén jelent meg. Írásaira jellemző a szélsőségesességig vitt groteszk, abszurd hangvétel.

A restaurátor egy reggel a csengő kitarító berregésére ébred a műhelyben. Az órára nézve kénytelen megállapítani, hogy már elmúlt nyolc, tehát nyitva kéne, hogy legyen, de ennyiért még nem izgatja fel magát, hiszen jó mentségei vannak. Például csak a legfontosabb: előző este sokáig dolgozott. Az asztalon egy csavarkulcs hever, és valami kütyü, amit alaposan szétkapott, rá sem ismerni; hirtelenjében nem is jut eszébe, mik voltak a céljai vele, és vannak-e még egyáltalán. De ez most nem számít: legalább alapszinten szalonképes állapotba kell hoznia magát, aztán pedig ajtót kell nyitni. Régebben nem fordult volna elő, hogy ennyire elaludjon: akkoriban csak úgy özönlöttek a megrendelések: mindenféle leharcolt régi holmit újított fel, tökéletesen helyreállítva az eredeti állapotukat és működésüket. Még TV-sorozata is volt, komoly hírnévre tett szert, de egy napon ráébredt, hogy mindez már nem rejt semmi izgalmat számára. Onnantól kezdve új hozzáállást alakított ki: a hangsúlyt a funkcionalitásról a formára helyezte. A sorozatot ezután elkaszálták, az ügyfelek száma is erősen mecsappant, de a restaurátor most sokkal jobban érzi magát a bőrében.

Miután magára rángatja a legszükségesebb ruhadarabokat, kibattyog az udvarra. Egy pasast lát ott ácsorogni, ahogy egy motorblokkot szorít magához.

- Foglalkozik ilyesminek a felújításával? – kérdezi, és a restaurátor felé nyújtja a holmit, aki rögtön látja, hogy csúnyán elbánt vele az idő: a szíjak, szelepek szétmállottak, kopott, rozsdás az egész; nem tűnik egyszerű feladatnak.

- Foglalkozom – közli a verdiktet –, de nem lesz olcsó. Nagyon rossz állapotban van, nézze csak, itt, meg itt... – bök rá néhány feltűnő hibára.

- Pénz nem számít – szögezi le a vevő -, egy ismerősöm megnézte, azt mondja, felújítva nagyon értékes. Ritka, régi gyártmány a harmincas évekből.

- Az ismerőse ért hozzá, én is így látom – állapítja meg a restaurátor. – Ha itt hagyja, körülbelül ennyibe és ennyibe kerülne. – És mond egy jelentős összeget.

- Ez még bőven belefér – állapítja meg az ügyfele. – Igazság szerint még többre is számítottam. Mikorra készül el?

- Holnapután jöhet érte.

- Az meg is felel. Minden jót!

- A viszontlátásra!

A kuncsaft elpályázik, a restaurátor pedig visszacpatl a műhelybe. Útközben megfordítja a bejárati ajtón függő táblát, ZÁRVA-ról NYITVA-ra, hátha beesik még valaki. Leül az asztalhoz, a motort maga elé teszi. Hosszasan méregeti. Valóban nem mindennapi darab. Érdemes foglalkozni vele. Kinyitja a szerszámosszekrény ajtaját, elővesz egy nagy kalapácsot. Odaszó néhányat a motornak, csak úgy zeng: a szívószelep fel is adja, elrepül valamerre. A dugattyú elgöribül. A restaurátor elégedetten hümmög, odacsap még párszor, csak a rend kedvéért, aztán nekilát a finomabb munkáknak. A szelep helyére egy darab marhavelőscsontot szuszakol, ami egy pár nappal korábbi ebédéből maradt meg, jól körbenyomkodja epoxigyantával. A kipufogószelep végét oldalra kalapálja, kilencven fokos szögben meggörbítve, így kellőképpen rögzíti is. Az üzemanyagsóbe óvatosan, érzéssel melaszt önt, majd beledug egy szívószálat, amelynek a végét négyfelé metszi. Aztán elővesz egy doboz festéksprayt, és befújja az egészet lilára, később pedig, miután megszáradt, sárga foltokat ken rá. Mindezzel kora délutánig elüti az időt, és közben nem zavarja senki. Adottak a feltételek, hogy felülmúlja önmagát. Este, mikor lefekszik, joggal érez némi önelégültséget.

A motor tulajdonosa két nappal később, délelőtt kilenc óra körül jelentkezik, de az elkészült forma láttán irgalmatlan dühbe gurul.

- Mi a francot művelt? – hördül fel.

- Hát nem tetszik? – kérdi csak a rend kedvéért a restaurátor. Már hozzászokott a hasonló reakciókhoz.

- Mi tetszene benne? Teljesen tönkretette! – üvölt immár teli torokból a kuncsaft. Megpróbál belenyúlni a melaszba, hogy bizonyítékként kikaparjon egy adagot, de az addigra már teljesen megkeményedett, hiába is töri magát.

A restaurátor nem lát okot a felháborodásra. - Intuíció, kreativitás, magának is ajánlom, és meg fogja találni az életcélját – mondja.

- Hogy van képe... – fehéredik el az ügyfél arca, aztán okafogyottnak tekintve a vitát, inkább a tettek mezejére lép. Odatáncol a restaurátor elé, de az résen van, elhajol a jobbegyenes elől, a balcsapatot könnyedén hatástalanítja, aztán meglendíti a lábát, és irgalmatlanul belerúg az ügyfél ágyékába. A vevő furcsa arckifejezéssel hanyatlik a földre, majd szánalmasan vinnnyogva fetrengeni kezd – elhagyta a harci szellem. A restaurátor nézi.

- Hallja, maga nagyon pofátlan – szögezi le. – Keményen dolgoztam, és erre mit csinál? Üvöltözik és megtámad? Hát tudja mit? Vigye, ahová akarja azt a vacakot. Maga nem ért semmit. Nem kell fizetnie, csak hogy lássa, kivel áll szemben. Ne nyivákoljon a pázsitomon, szedje össze magát, és tűnjön el!

A vevő szitkozódva feltápáskodik, keserves átkozódások közepette elsántikál. A restaurátor vállat von, de érez egy kis tüskét magában. Ez a nap nem jól indult, hiába üzte el a kötekedőt. Nem is érdemes így nyitva tartani. Akkor már inkább meglátogatja régi barátját a szomszédban.

A szomszéd romladozó kalyibája körül, kisebb-nagyobb szeméthalmok közepette vígan tenyészik a gaz, hónapok óta nem nyírhatták. A bejárati ajtó üvege réges-rég ripityára tört. A restaurátor, mint mindig, most is a fejét csóválja, itt bőven lenne dolog, de már rég túl van azon, hogy bármit szová tegyen. Ez is csak egy formaegyüttes. A barátját könnyek között találja, előtte, az asztalon egy méretes kutya maradványai hevernek.

- Látod ezt? – hüppögi, és a látogató felé nyújtja csuromvér kezét. – Látod?
- Már megint? – kérdezi részvétellel a restaurátor.
- Mindig ugyanúgy...
- Hát ez így nem maradhat... El kell ásni, mint a többi.
- Persze, tudom én... Segítesz?
- Neked mindig.

Felnyalábolják a dögöt, kicipelik a hátsó kertbe, ami semmiben sem különbözik a ház bejárati frontjától, csak itt a dudvában szabálytalan elrendezésben mindenütt kerekded vagy ovális halmok tornyosulnak. Némelyik feltűnően, csupaszon emelkedik ki, mások már lesüppedtek, és alig látszanak. Kerítenek egy ásót, és nagyjából fél óra alatt kivájnak egy gödröt. Ahogy végeztek, ebbe vetik bele a maradványokat.

- Azért nem lesz ez így jó, barátom – állapítja meg a restaurátor. – Hányadik is volt ez?
- A huszonötödik – szíjog a szomszéd.
- Három év alatt...
- Nem tudok mit tenni. Hiszen tisztában vagy vele, hogy...
- Én megértem – vonja meg a vállát a restaurátor. – Kell még segítség?
- Innentől egyedül is befejezem.

A restaurátor távozik, a szomszéd pedig nekilát visszahányini a földet. Takaros kis domb keletkezik, semmiben sem ri ki a többi közül. Mikor végre befejezi, úgy dönt, ideje egy kis frissítő sétának, le kell vezetnie a feszültséget. Kifordul a kapun, megy végig az utcán, úgy, ahogy van, éktelenül mocskosan. Befordul a legközelebbi sarkon. Aznap még bármi megtörténhet.

